

רשומות

הצעות חוק

29 במרס 1976

1239

כ"ז באדר ב' תשל"ו

עמוד

232

חוק מס הנוש וקרן פיצויים (תיקון מס' 12), תשל"ו—1976

חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון מס' 12), תשל"ו-1976

תיקון סעיף 1. בסעיף 1 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, תשכ"א-1961 (להלן - החוק העיקרי) -

(1) בהגדרת "בנין חקלאי" בסופה יבוא:

"(3) בנין שהוא בית אריזה לפרי הדר;

(2) במקום הגדרת "חקלאי" יבוא:

"חקלאי" -

(1) בעל משק חקלאי באזור חקלאי;

(2) בעל משק חקלאי באזור עירוני -

(א) ביחיד - כאשר מחצית לפחות מהכנסתו היא מחקלאות;
(ב) בחבר-בני-אדם - כאשר מחצית לפחות מהכנסתו של כל אחד מחברי החבר, המחזיקים ביחד שני שלישים לפחות מהון המניות או מהזכות לרכשו, או שהם בעלי זכות לקבל שני שלישים לפחות מהרווחים או מהזכות למנות מנהל, היא מחקלאות; לענין זה -

(1) "הכנסה" - הכנסה באחת משתי שנות המס

הקודמות לאחר ניכוי ההוצאות לפי סימן א' של הפרק השני לחלק ג' של הפקודה;

(2) "ההכנסה מחקלאות" - לרבות שכר שמקבל חבר

מאותו חבר-בני-אדם וחלקו היחסי ברווחים הבלתי מחולקים של חבר-בני-אדם;

(3) בהגדרת "מטעים", בסופה יבוא "אך למעט יערות וחורשות".

דברי הסבר

סעיף 1(2) "חקלאי", לפי הגדרתו, הוא בעל משק ו-4(2) חקלאי, ואם המשק הוא באזור עירוני - רק כאשר 50% לפחות מהכנסתו באחת משתי שנות המס הקודמות לאחר ניכוי ההוצאות לפי סימן א' של הפרק השני לחלק ג' לפקודה, היא מחקלאות.

חקלאי משלם על נכסיו החקלאיים שיעורי מס נמוכים מאלה שמשלמים על אותם נכסים מי שאינם חקלאים. הקלה זו נגמטה היא להקל עם מי ששיקר פרנסתו מתקד לאות. אולם נמצא שניתן לעקוף בקלות כוונה זו, על ידי הקמת חבר-בני-אדם שאליו מעבירים את הנכס החקלאי של מי ששיקר הכנסתו איננה מחקלאות. לגבי אותו חבר-בני-אדם כל הכנסתו או עיקר הכנסתו היא מחקד לאות והוא זוכה בכך לשיעורי מס נמוכים. התיקון המוצע יסתום פירצה זו.

סעיף 1(3) ראה דברי הסבר לסעיף 5.

סעיף 1(1) "בנין חקלאי", לפי הגדרתו בסעיף 1 לחוק ו-3(2) העיקרי, הוא בנין של חקלאי המשמש לחקד לאי אך ורק בחקלאות או בנין המשמש או מיועד לשמש מפעל בבעלותו של חקלאי או של חבר-בני-אדם ששני שלישים לפחות מחבריו הם חקלאים ולפחות שני שלישים מהייצור או השירותים שהבנין משמש להם הם למען המשק החקלאי או המשקים החקלאיים של חבריו. שוויו של בנין כזה מבוסס על שטחו נטו כפול ב-50 לירות, ושיעור המס החל עליו הוא 0.2% משווי.

לפי הגדרה זו, בית אריזה לפרי הדר שאיננו בבעלותו של חקלאי הוא בנין עסקי ולא בנין חקלאי; שוויו של בנין כזה, פרט למקרים מיוחדים, הוא שוויו השוק שלו, ושיעור המס החל עליו הוא 1.5% משווי.

בתי אריזה לפרי הדר משרתים ענף חקלאי שחשיבותו ליצוא רבה ביותר והמס הקיים מהווה לגביו נטל כבד. משום כך מוצע לקבוע שדינו יהא כדין בנין חקלאי.

1 סי"ח תשכ"א, עמ' 100; תשכ"ד, עמ' 91; תשכ"ה, עמ' 197; תשכ"ו, עמ' 26; תשכ"ז, עמ' 42; תשכ"ט, עמ' 86; תשל"ל, עמ' 12, עמ' 126; תשלי"ב, עמ' 158; תשל"ד, עמ' 69, עמ' 120; תשל"ה, עמ' 50.

2. בסעיף 2 לחוק העיקרי, במקום "תותר לו" יבוא "תחול לגביו". תיקון סעיף 2א
3. בסעיף 3 (א) לחוק העיקרי – במקום פסקה (2) יבוא: (1) בנין מגורים – (א) על חלק השווי שעד 500,000 לירות 0.6%; (ב) על חלק השווי העולה על 500,000 לירות 0.7%; (2) פסקאות (3) עד (6) יסומנו (5) עד (8), ולפניהן יבוא: (3) בנין עסקי המושכר בשכירות מוגנת, למעט בנין שרואים אותו כבנין פנוי על פי סעיף 7 (א) – (א) על חלק השווי שעד 500,000 לירות 0.6%; (ב) על חלק השווי העולה על 500,000 לירות 0.7%; (4) בנין שהוא בית אריזה לפרי הדר 0.2%.
4. בסעיף 4 לחוק העיקרי – (1) בפסקה (8), ברישה, אחרי "מטעים" יבוא "לרכות מטעים שנעקרו כאמור בסעיף 13 (א) ד"; תיקון סעיף 4

דברי הסבר

השוואת הנטל תיעשה על ידי תיקונים משולבים בשלד- שה מישורים: ביטול ההקפאה לגבי מי שעדיין היא חלה עליו (ראה דברי הסבר לסעיף 19), הפחתת שיעור המס מ-0.7% ל-0.6%, והעלאת הניכוי הניתן בשל דירת מגורים מ-120,000 לירות ל-200,000 לירות (שתיעשה בצו).

ההפחתה לגבי דירות מגורים אחרות, מטרתה היא שלא ליצור פער שיעודד עסקאות מלאכותיות.

לפי פסקה (3) החדשה, בנין עסקי המושכר בשכירות מוגנת לקרובו של בעל הבנין, לשותף בשותפות שהיא הבעל או לקרובו של השותף, יחול עליו שיעור המס החל על בנין עסקי רגיל, שהוא 1.5% משווי במקום שיעור המס של 0.7% החל על בנין עסקי המושכר בשכירות מוגנת.

תיקון זה הוא ברוח ההוראה שבסעיף 7 (א) לחוק העיקרי קרי הדן בשוויים של בנינים עסקיים, ובה נקבע שכאשר קיימים קרבה משפחתית או יחסים מיוחדים עסקיים בין המשכיר לשוכר, יראו בנין המושכר בשכירות מוגנת כאילו הוא פנוי; זאת בכדי למנוע השכרות מלאכותיות שנעשו כדי להפחית את שווי הבנין לצרכי מס רכוש.

סעיף 4 (1) ראה דברי הסבר לסעיף 5.

5 סעיף (א) שוויים של יערות וחורשות כנקבע בסעיף 13 (א) ד לחוק העיקרי הוא 300 לירות לדונם.

שווי נמוך זה מנוצל בנושית חורשות אך ורק למטרה של הפחתת ערכן של קרקעות יערות.

בהגדרת "מטעים" נאמר כך:

"מטעים – עצים לרבות נפנים המשמשים או מיועדים לשמש לעסק, יחד עם הקרקע שעליה הם נטועים, ולרבות היבול שעליהם."

סעיף 2 סעיף 2 לחוק העיקרי קובע כך:

2. התורה לבעלי ציוד או מלאי תקופת שומה מיוחדת לפי סעיף 7 לפקודה (להלן – תקופת השומה המיוחדת) תותר לו אותה תקופה גם לענין המס על ציוד או מלאי לפי חוק זה.

כונת הסעיף הייתה לאפשר טיפול משותף לענין מס הכנסה ומס רכוש; אך נוסח הסעיף מאפשר לבעל הציוד או המלאי לבקש שנת שומה מיוחדת לענין מס הכנסה ולא לעשות כן לענין מס רכוש, תמצא שהכונה הותאמה משום כך מוצע לקבוע באופן החלטי שאם אושרה לבעל הציוד או המלאי, לפי בקשתו, תקופת שומה מיוחדת לענין מס הכנסה, היא תחול אוטומטית גם לענין מס רכוש לגבי ציוד ומלאי.

3 בסעיף 3 לחוק העיקרי נקבע שיעור המס על נכסים. לפי סעיף 3 (א) (2) המס על בנין מגורים, בנין עסקי מושכר בשכירות מוגנת הוא 0.7%.

מוצע להפחית את שיעור המס לגבי בנין מגורים, על חלק השווי שעד 500,000 לירות, וזאת מתוך מגמה לחשוות דרך כלל את נטל המס על דירות המשמשות למגורי בעליהן, כיום יש הבדלים ניכרים בנטל המס על דירות זהות, הבדלים הנובעים מהקפאות המס שנעשו בעבר, מהסדרה חלקית של ההקפאות, ומביטול ההקפאות אשר היתה העברת בעלות בתוך תקופת ההקפאות.

(2) בסופו יבוא "ואולם הקלאי שהוא חבר בני-אדם ובעל משק באזור עירוני ישלם מס לפי השיעורים האמורים רק על חלק יחסי של הנכסים, שהוא כיחס חלקם של חברי החבר שמחצית לפחות מהכנסתם היא מחקלאות לחלקם של כל חברי החבר, ועל החלק הנותר ישלם מס לפי השיעורים החלים על מי שאיגו הקלאי; לענין זה, "הכנסה" ו"הכנסה מחקלאות" – כמשמעותם בהגדרת "הקלאי" בסעיף 1.

5. בסעיף 13 (א) לחוק העיקרי, במקום פסקה ד יבוא:

"ד. נעקרו מטעים, באישור מראש של שר החקלאות או מי שהוא הסמיך, יהיה שוויה של הקרקע שעליה היו המטעים, במשך שלוש שנים מיום העקירה או עד לשינוי הבעלות או שינוי יעודה – לפי המוקדם, כשווי שהיה לה בשנה האחרונה שבה היה עליה מטע; שר האוצר, בהתייעצות עם שר החקלאות, רשאי להתנות תנאים לביצוע פסקה זו."

6. בסעיף 14 לחוק העיקרי, במקום "יהיה אותו מחיר שוויו של הציוד" יבוא "יהיה שוויו של הציוד המחיר האמור בתוספת מענק או חוב שהנפתו על פי סעיף 21 (ב) לפקודה ובתוספת הסכום שבו הוקטן המחיר המקורי על פי סעיף 96 לפקודה".

7. בסעיף 15 (ג) לחוק העיקרי, במקום "לאחר אחד באפריל של שנת המס" יבוא "בשנת המס".

דברי הסבר

סעיף 21 לפקודת מס הכנסה קובע גיכוי בעד פחת על נכסים מסויימים, המחושב על בסיס מחירם המקורי. הסעיף תוקן בחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 21) תשל"ה-1975, שקבע כי מענק לרכישת נכס שבעדו ניתן פחת, או חוב ששימט או נמחל ואשר מקורו בהלוואה לשם רכישת נכס כאמור, יופחתו מהמחיר המקורי של הנכס, וזאת כדי שלא יינתן גיכוי בעד פחת בשל אותו חלק מהמחיר של הנכס שרכישתו מומנה ממענק או חוב שנמחל. סיבה זו איננה תופסת כשמדובר בשווי של נכס לענין מס רכוש, שכן בידי בעל הנכס יש נכס בשווי מלא ועל בסיס שווי זה יש להטיל את המס.

הוא הדין לגבי הקטנת המחיר המקורי לפי סעיף 96 לפקודת מס הכנסה, שענינו הקטנת הבסיס לחישוב הפחת בעת חילוף נכס בר-פחת כאשר המוכר בוחר להקטין את הבסיס לחיוב במס ריווח תוך ובעקבות זה מקטינים לו גם את הבסיס לחישוב הפחת.

סעיף 7 בסעיף 15 לחוק העיקרי דן בשוויו של מלאי; בסעיף קטן (ג) נקבע כך:

"(ג) שוויו של מלאי בידי אדם שנעשה לראשונה בעל מלאי לאחר אחד באפריל של שנת המס יהיה מחיר המלאי שהיה לו ביום השלושים לאחר שנעשה בעל מלאי כאמור."

מטרת התיקון המוצע היא לגרום לכך שקרקע שעליה נטועים יערות או חורשות תוערך לפי שוויה הריאלי. מטרה זו תושג ע"י מחיקת פסקה ד מסעיף 13 (א) לחוק העיקרי ותיקון הגדרת מטעים, כך שיערות וחורשות שוב לא ייחשבו כמטעים אלא כקרקע.

(ב) המס בשל מטעים נמוך בדרך כלל בהרבה מהמס בשל קרקע פנויה, וזאת תן בשל השווי שנקבע למטעים השונים כמפורט בסעיף 13 לחוק העיקרי והן עקב שיעור המס הנמוך החל על מטעים לעומת שיעור המס על קרקע פנויה. מסיבה זו ישנם מקרים שבהם בעליהם של מטעים כושלים ממשיכים לעבד את המטע ובלבד שלא יהא עליהם לשלם מס גבוה. עיבוד זה לא זו בלבד שאין בו תועלת אלא שהוא גורם נזק למשק המים, שכן משרד החקלאות חייב להקציב מים לבעלי המטעים. התוראה המוצעת תעודד עקירתם של מטעים כושלים ותביא בכך לחסכון ניכר בצריכת מים.

סעיף 6 סעיף 14 לחוק העיקרי קובע לאמור:

"14. שוויו של ציוד יהיה המחיר שעלה הציוד לבעליו, ובלבד שאם נקבע מחיר מקורי לענין סעיף 21 לפקודה יהיה אותו מחיר שוויו של הציוד."

8. בסעיף 16 לחוק העיקרי, במקום "לחמש שנים" יבוא "לשנתיים". תיקון סעיף 16
9. בסעיף 19 (א) לחוק העיקרי, בפסקה (2), אחרי "גמר בניה" יבוא "או נשתנה הגדרם באופן אחר", ובמקום "לפי הענין" יבוא "או שינוי ההגדר". תיקון סעיף 19
10. בסעיף 26 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), במקום "15 יום" יבוא "30 יום", ובסופו יבוא "לא ידון בהשגה מי שערך את השומה". תיקון סעיף 26
11. בסעיף 33 (א) לחוק העיקרי, הרישה המסתיימת במלים "של פיגור" תסומן (1), הסיפה תסומן (3), וביניהן יבוא:

"(2) מס המגיע על מקרקעין על פי החלטה בהשגה או בערר, תיווסף עליו ריבית בשיעור 1% לכל המישה עשר יום שבתקופה מהמועד לחשלום על פי סעיף 20 ועד לחשלום."

דבריו הסבר

השומה הפכו המקרקעין מקרקע לבנין או גשנו על ידי תוספת בניה, לרבות תוספת שלאחר גמר בניה, ותקפו של התיקון יהיה מיום גמר הבנין או גמר תוספת הבניה, לפי הענין.

מתברר שיכול להיות גם שינוי הגדר שאינו הפיכת הקרקע לבנין, כגון בעקירת מטעים באישור שר החקלאות, לפי המוצע בתיקון לסעיף 13 (א) ד. משום כך מוצע שהמנהל יוכל לחקן את השומה בכל מקרה של שינוי הגדר.

סעיף 10 (א) סעיף 26 לחוק העיקרי דן בהשגה על שומת ציוד ומלאי. המועד להגשת ההשגה הוא 15 יום מיום קבלת הודעת השומה. המועד להגשת השגה לענין מס הכנסה הוא 30 יום, ומכיון ששומות מס הכנסה ומס רכוש בשל מלאי וציוד נעשות במועד אחד, מוצע לחאם את החוראות גם לענין הגשת השגה.

(ב) ההוראה שלפיה לא ידון בהשגה מי שערך את השומה, קיימת בפקודת מס הכנסה, ובמסגרת איחוד הטיפול בשני המסים מוצע להחילה גם לענין מס רכוש.

סעיף 11 על פי סעיפים 25 (ב) ו-26 (ד), מי שהגיש השגה או ערעור לענין המס בשל מקרקעין חייב לשלם את המס שאינו שנוי במחלוקת. מועד השלום יתרת המס בהתאם להחלטה בהשגה או בערר הוא תוך 15 יום מיום מסירת ההחלטה. לעתים קרובות חולף זמן רב עד למתן החלטה בהשגה או בערר, וכחוצאה מכך מתעכבים בידי בעל המקרקעין במשך זמן רב סכומי כסף המגיעים כמס רכוש. לפי המוצע ישלם בעל המקרקעין, בעד השימוש בכסף זה, ריבית החל מהיום שבו היה עליו לשלם את הסכום אילולא הגיש השגה או ערר ועד ליום התשלום.

עד שנת תשכ"ה היה קבוע בסעיף קטן (א) כי שוויו של מלאי בשנת המס יהיה מחיר המלאי שהיה לבעליו באחד באפריל של שנת המס, ואילו שוויו של מלאי בידי מי שנעשה לראשונה בעל מלאי לאחר האחד באפריל יהיה שוויו ביום השלושים לאחר שנעשה בעל כאמור.

בשנת תשכ"ה, בחיקון שמטרתו הייתה לאחד את הטי"ר סול במס רכוש על ציוד ומלאי עם הטיפול במס הכנסה, גקבע בסעיף קטן (א) האמור, ששווי של מלאי בשנת המס הוא השווי שנקבע לו לענין מס הכנסה ליום האחרון של שנת המס הקודמת. באותו תיקון נשכה סעיף קטן (א) המתייחס למי שנעשה לראשונה בעל מלאי לאחר האחד באפריל, ויוצא שכיום אין שווי למלאי בידי מי שנעשה לראשונה בעל מלאי ביום אחד באפריל של שנת מס. התיקון המוצע יתקן גם זה, והתוצאה תהיה שוויו של מי שנעשה לראשונה בעל מלאי באחד באפריל יהיה שוויו ביום השלושים לאחר שנעשה בעל כאמור.

סעיף 8 סעיף 16 לחוק העיקרי מסמיך את שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לשנות את הכופלים לקביעת השווי לצרכי מס של בנין חקלאי, של בנין מאנר, וכן של מטעים ושל קרקע של חקלאי המשמשת לו נחקלאות. לסמכות זו יש סייג הקובע כי ניתן לשנות את הכופלים לא יותר מאחת לחמש שנים. לנוכח העליה המתמדת במחירי המקרקעין, ישנו תמיד, כתוצאה מהזינוג האמור, פער גדול בין השווי הריאלי של המקרקעין לבין שוויים לענין מס רכוש. קיצור התקופה, המאפשרת עדכון השווי אחת לשנתיים, יצמצם את הפער האמור.

סעיף 9 לפי סעיף 19 (2) לחוק העיקרי רשאי המנהל לתקן שומת מקרקעין אם לאחר

תיקון סעיף 34 12. בסעיף 34 לחוק העיקרי, במקום "לפי סעיפים 18 ו-33 ואת שיעור הריבית לפי סעיפים 25, 33 ו-51" יבוא "הריבית והפרשי הצמדה וריבית לפי סעיפים 18, 33 ו-51".

תיקון סעיף 40 13. בסעיף 40 לחוק העיקרי -
(1) בסעיף קטן (ג), במקום "70 לירות", פעמיים, יבוא "60 לירות";
(2) בסעיף קטן (ד), ברישה, לפני "בעלו" יבוא "יחיד שהוא".

תיקון סעיף 41 14. בסעיף 41 לחוק העיקרי -
(1) האמור בהגדרת "נכה" אחרי "לענין זה" יסומן (1), ובו, אחרי "תשי"ז-1956" יבוא "או נפגע כמשמעותו בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תש"ל-1970";
(2) אחרי פסקה (1) האמורה יבוא:

"(2) נכה כמשמעותו בחוק נכי רדיפות הנאצים, תשי"ז-1957, או נכה תאונת עבודה כמשמעותו בסעיף 59 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח-1968, או נכה כתוצאה מתאונת דרכים או משיתוק, או קטוע יד או רגל - שדרגת נכותם אינה פחותה מ-50%;
(3) נכה אחר שדרגת נכותו היא 100%;
נקבע אחוז נכותו של נכה על פי חוק, תחול הקביעה האמורה; לא נקבע אחוז נכותו כאמור, ייקבע על פי תקנות שיתקין שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת."

דברי הסבר

70 הלירות שנקבעו בסעיף זה מייצגת מקרקעין בשווי של 10,000 לירות, לפי שיעור המס של 0.7%. עם ההצעה להפחית את שיעור המס מ-0.7% ל-0.6% ייצגו 60 לירות מס אותו שווי. משום כך מוצע להוריד את סכום המס המזכה בפטור.

(ב) סעיף 40 (ד) לחוק העיקרי קובע פטור ממס לבעלו של בנין המושכר בשכירות מוגנת אם הכנסתו והכנסת קרוביו לא עלתה על הכנסה מסויימת כאמור בסעיף. מטרתה של הוראה זו היא להקל עם בעלי הכנסות נמוכות. מכיון שניתן לעקוף כוונה זו על ידי הקמת חברה שעל שמה גרשם הבנין ואשר כל הכנסותיה הן משכר הדירה באותו בנין ונמוכות מהתקרה האמורה, מוצע לצמצם את ההוראה כך שתחול רק לגבי בנין שהוא בבעלותו של יחיד.

סעיף 14 41 לחוק העיקרי מעניק לנכים פטור רים חלקיים ממס על רכב ועל דירת מגורים בהתאם לדרגת נכותם. בהגדרת "נכה" הקיימת נכללים רק נכים ממלחמות ישראל והמלחמה בנאצים ונפגעי ספר, שדרגת נכותם אינה פחותה מ-19%, לקבוצת נכים זו מוצע להוסיף גם נפגעי פעולות איבה.

סעיף 12 34 לחוק העיקרי קובע כי "המנהל רשאי להקטין את שיעור הקנס לפי סעיפים 18 ו-33 ואת שיעור הריבית לפי סעיפים 25, 33 ו-51 או לוותר עליהם לחלוטין...".

סעיף 25 (ג) לחוק העיקרי, שקבע ריבית על יתרות מס בשל ציוד או מלאי, בוטל בחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 21), תשל"ד-1974, וסעיף 33 בוטל בחוק מס מימון רכש (הוראת שעה), תשל"ד-1974. התוראות שבוטלו נכללו בשינויים בסעיף 33 לחוק העיקרי, המת" ייחס כיום רק לריבית. משום כך מוצע לשנות את האור" כורים בסעיף 34 האמור.

מוצע לקבוע שהמנהל יהא רשאי גם לוותר על הפרשי הצמדה וריבית, וזאת מאחר שלפי סעיף 33 (ב) חלים על פיגורים בתשלום מס בשל ציוד ומלאי ריבית והפרשי הצמדה וריבית.

סעיף 13 (א) לפי סעיף 40 (א) לחוק העיקרי, מי שסכום המס שהוא חייב בו בשנת המס בעד מקרקעין לא עלה על 70 לירות, ובקיבוץ - 70 לירות, לכל דירת מגורים, פטור באותה שנה מהמס החל עליהם.

2 ס"ח תשל"ל, עמ' 126. 3 ס"ח תשי"ז, עמ' 103. 4 ס"ח תשכ"ח, עמ' 108.

15. בסעיף 246ג(ג), אחרי פסקה (4) יבוא:

תיקון סעיף 246

"(5) כלי טיס או חלקיו ששר האוצר או מי שהוא הסמיך לכך אישר לענין זה, שעה שהם מובאים לישראל או מוחזרים ממנה בקשר עם מכירתם, השכרתם, תיקונם, שיפוצם או אחזקתם בישראל".

16. בסעיף 56 לחוק העיקרי, בסופו יבוא "בתוספת ריבית בשיעור 1% לכל חמישה עשר ימים מיום ששולם ועד ליום ההחזר".

תיקון סעיף 56

17. בסעיף 56א(א) לחוק העיקרי, במקום "של 9% לשנה מתום ששה חדשים לאחר שהוגשה ההצהרה או מיום ששילם את התשלום כאמור, הכל לפי המאוחר יותר" יבוא "הפרשי הצמדה וריבית על פי הוראות סעיפים 159א, 160 ו-185 לפקודה, בשינויים המחוייבים".

תיקון סעיף 56א

18. בסעיף 61 לחוק העיקרי, במקום "לפי הסעיפים 27, 27א ו-29(ד) יבוא "לפי חוק זה והתקנות על פיו".

תיקון סעיף 61

דברי הסבר

סעיף 17 סעיף 56א(א) לחוק העיקרי קובע את שיעור הריבית על החזר מס ששולם ביתר בשל מלאי וציוד. במסגרת המגמה לאחד את הטיפול לענין המס בשל מלאי וציוד ולענין מס הכנסה, מוצע לקבוע שגם על החזר מס רכוש ששולם ביתר בשל מלאי וציוד ישולמו ריבית והפרשי הצמדה וריבית כמו לגבי מס הכנסה ששולם ביתר.

סעיף 18 סעיף 61 לחוק העיקרי מסמיך את שר המשפטים "להתקין תקנות בדבר הסמכות להארכת המועד להגשת ערר ובדבר הנהל בועדות ערר ובערעורים לפי הסעיפים 27, 27א ו-29(ד)". מוצע להקנות לשר המשפטים את הסמכויות שבסעיף 61 לגבי כל ועדות ערר ובערעורים לפי החוק והתקנות שהתקנו על פיו.

סעיף 19 סעיף 36 לחוק המתקן משנת תשל"ב-1972, קובע הוראות מעבר. פסקאות (3) ו-(6) לסעיף זה מורות לאמור:

"(3) (א) עולה סכום המס המגיע לפי חוק זה בשל בנין מגורים שניתן לגביו גיבוי לפי סעיף 7א(א) לחוק העיקרי, או בשל בנין עסקי המשמש לייצור תעשייתי או כבית אריזה, על סכום המס שהיה בעליו צריך לשלם, לפני כל פטור או הנחה, לשנת המס 1974 (בפסקה זו - המס

מוצע גם להוסיף להגדרה סוגים נוספים של נכים נכים מתאונות וכדומה שדרגת נכותם איננה פחותה מ-50%, ונכים ממחלה בדרגת נכות של 100%. הרחבת הגדרת "נכה" כמוצא באה להקל על נכים בדרגת נכות גבוהה גם כאשר נכותם איננה תוצאה מפעולות מלחמה או איבה.

סעיף 15 סעיף 46 לחוק העיקרי מסמיך את שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע בתקנות הוראות בדבר ביטוח סוגים מסויימים של נכסי חוץ ישראליים שאינם מבוטחים מכוח החוק העיקרי. ההגדרה של "נכס חוץ ישראלי" אינה כוללת מטוסים או חלקי מטוסים בהיותם מובלים מחוץ לארץ לישראל לשם תיקונם, שיפוצם או מכירתם. יש גם קשיים לבטחם באמצעות חברות ביטוח, ודבר זה משפיע על שיקוליהם של הנוקדים לתיקונים ושיפוצים בדבר קבלת שירותים אלה בארץ. התיקון המוצע יאפשר ביטוח המטוסים והחלקים בדרכם לישראל ובחזרה ממנה.

סעיף 16 התיקון המוצע, הקובע תשלום ריבית על החזרי מס ששולמו ביתר, מגמתו להשוות בין מי שחייב כסף למדינה והוא מחזיק בו ומשתמש בו לבין מי שהמדינה מחזיקה בכספו.

תיקון חוק מס
רכוש וקרן
פיצויים (תיקון
מס' 8)

19. בסעיף 36 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון מס' 8), תשל"ב-1972 -

(1) בפסקה (3) -

(א) בפסקת משנה (א), הסימון "(א)" וכן המלים "בשל בנין מגורים שניתן לגביו ניכוי לפי סעיף 7א (א) לחוק העיקרי, או" - יימחק;
(ב) פסקת משנה (ב) - בטלה;

(2) פסקה (6) - בטלה.

הוראות מעבר

20. סעיף 5 לחוק זה לא יחול לגבי מטעים שנעקרו לפני תחילתו.

תחולה

21. תחולתו של חוק זה משנת המס 1976.

דברי הסבר

מס שהיה עליו לשלם לפי פסקת משנה (א) אילו רכש את הדירה בשנת המס 1971;

(א) לענין פסקה זו לא יראו אדם כאילו רכש דירה לראשונה אם הוא או קרובו היו בעבר בעלי דירה ששימשה למגוריהם.

ההוראה שבפסקה (א) (3) באה כדי למונע עליית מס גדולה עקב שינוי השיטה של חישוב המס בשנת 1972; אולם על ידי זה נוצרו הבדלים ניכרים בסכומי המס בין מי שהיה בעל דירה פלוגית בשנת 1971 ונשאר בעליה, שלגביו חלה ההקפאה, לבין בעלים חדשים של דירות דומות, החייבים לשלם את המס לפי השווי הריאלי של הדירות. הבדלים אלה במס, על דירות שמבחינת ערכן הן שוות, גורמים לאי הבנות ולהיכוכים. משום כך מוצע לבטל את ההקפאה. משמעותו של הביטול היא תשלום נוסף של 60% מההפרש האמור בשנת המס 1976. עלייה זו בסכום המס תמותן כתוצאה מהפחתת שיעור המס מ- 0.7% ל- 0.6% ומהעלאת הניכוי שעל פי סעיף 7א מ- 120,000 לירות ל- 200,000 לירות (ראה דברי הסבר לסעיף 3).

מאותן סיבות מוצע לבטל את ההקפאה שבפסקה (6), לגבי מי שנעשה לראשונה בעל דירה המשמשת למגוריו.

הבסיסי) - מי שהיה בעליו בשנת 1971 לא יידרש לשלם עליו מס לשנות המס 1972 עד 1974 בסכום העולה על המס הבסיסי, ומי שזכאי בשנת מס פלוגית לפטור או הנחה מהמס, יינתנו לו הפטור או ההנחה מהמס הבסיסי כפי שהוא אותה שנה; החל משנת המס 1975 יעלה המס הבסיסי בהדרגה כך שבכל שנה ייווספו 20% מההפרש כפי שהוא באותה שנה;

(ב) בעל בנין מגורים שחלה עליו פסקת משנה (א), החולק על הודעת התשלום לשנת המס 1975, רשאי, תוך 30 יום מיום שנמסרה לו ההודעה, להשיג עליה לפני המנהל בכתב מנומק; על השגה לפי פסקת משנה זו יחולו הוראות סעיפים 26 ו-27 לחוק העיקרי;

(6) (א) מי שבשנת המס 1971 נעשה לראשונה בעל דירה המשמשת למגוריו, ישלם במשך שלוש שנות מס, החל בשנת 1972, שליש מהמס החל על אותה דירה (בפסקה זו - המס הבסיסי), ומשנת המס הרביעית ואילך יווספו על המס הבסיסי, כשיעורו בשנה שקדמה לשנת המס, 20% מן ההפרש שבין המס הבסיסי לבין המס המגיע לאותה שנה;

(ב) מי שבאחת משנות המס 1972 עד 1978 נעשה לראשונה בעל דירה המשמשת למגוריו, ישלם אותו שיעור

5 ס"ה תשל"ב, עמ' 158.